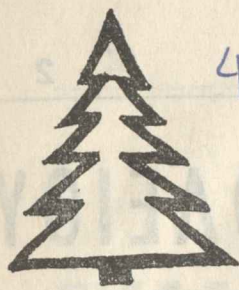

Ε.Η.Μ.
Παρασκευασθέν 4

45499 ΓΙΑΝΝΙΝΑ

ΙΚΟΡΦΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Δήμνην εφημερίδα του Συλλόγου Δικορφιωτών Ζαγορίου

ΤΕΥΧΟΣ 32 ΟΚΤΩΒΡΗΣ - ΝΟΕΜΒΡΗΣ 1989

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ: ΔΗΜ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ 44 121 37 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ Τηλ. 5738.093

Το 9^ο ανοιχτό σχολείο

Πραγματοποιήθηκε, όπως είναι γνωστό, το καλοκαίρι στο χωριό μας το 9ο Ανοιχτό Σχολείο. Όπως προαναγγείλαμε και στο προηγούμενο φύλλο μας, η σημερινή έκδοση της εφημερίδας μας είναι αφιερωμένη στην την εκδήλωση.

Αναφερθήκαμε σε προηγούμενα φύλλα μας διεξοδικά για το τι είναι το Ανοιχτό Σχολείο καθώς και ο φορέας που το διοργανώνει, το Κέντρο Ερευνών Ζαγορίου (Κ.Ε.Ζ.). Στο σημερινό φύλλο μας θα έχουμε τις εργασίες της έναρξης και του τελειώματος του Ανοιχτού Σχολείου, που θα βρείτε σε άλλες στήλες, καθώς και το τι έγινε αυτές τις δεκαπέντε μέρες που λειτούργησε το Ανοιχτό Σχολείο.

23 Ιουλίου λοιπόν, ημέρα Σάββατο και άρχισαν να έρχονται στο χωριό μας δεκαπέντε παιδιά, λίγο περίεργα για το τι θα συναντήσουν, λίγο επιφυλακτικά, αλλά με πολύ όρεξη. Η ίδια περιέργεια και η ίδια επιφυλακτικότητα υπάρχει και στους χωριανούς όταν τα βλέπουν. «Αλήθεια τι ζητάνε εδώ πέρα αυτά και τι έχουν να μας προσφέρουν;», θα αναρωτήθηκαν μερικοί.

Δεκαπέντε παιδιά λοιπόν, όλοι Έλληνες, φέτος δεν είχαμε αλλοδαπή συμμετοχή και λυπηρό θέβαιο φαινόμενο το ότι δεν υπήρχε παρά μόνο ένα παιδί από το Ζαγόρι.

Την άλλη μέρα στις 24 Ιουλίου, στην πλατεία κάτω από τον πλάτανο και με τη συμμετοχή πολλών χωριανών, έγινε η έναρξη του Ανοιχτού Σχολείου. Ο πρόεδρος του συλλόγου μας κ. Γιώργος Λέκκος στην αρχή καλωσόρισε τους φιλοξενούμενους. Τον λόγο μετά πήρε ο κ. Βασίλης Τζιόβας, πρόεδρος του ΚΕΖ και στην συνέχεια ο γραμματέας του ΚΕΖ κ. Γιώργος Γέτης έκανε μια εισαγωγή για το τι είναι το Ανοιχτό Σχολείο. Και φυσικά ακολούθησε μια πρώτη επαφή των κατόικων με τα παιδιά.

Από την άλλη μέρα, Δευτέρα, άρχισαν οι εργασίες.

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε δυο ομάδες. Η μια ομάδα ανέλαβε να καθαρήσει το γκαλντερίμι που οδηγεί στον πάνω μαχαλά και τα «γκισέρια». Η άλλη ομάδα, αποτελούμενη από τους φοιτητές της Σχολής «Γραφικών Τεχνών - Καλλιτεχνικών Σπουδών» μαζί με την καθηγήτριά τους, ανέλαβαν να καταγράψουν τις τοιχογραφίες των σπιτιών του σπιτιού. Η εργασία ήταν εθελοντική και διαρκούσε από τις εννιά το πρωί ως τις μια το μεσημέρι. Οι δυο ομάδες αφιέρωσαν και κάποιες μέρες για να βάψουν τα κάγκελλα και τα παγκάκια της πλατείας. Οι παρατηρήσεις και τα αποτελέσματα των ομάδων εργασίας, ανακοινώθηκαν την τελευταία μέρα στο κλείσιμο των εργασιών και μπορείτε να τις διαβάσετε σε άλλες σελίδες.

Φυσικά, όλες οι μέρες δεν ήταν αφιερωμένες μόνο στη δουλειά. Εκδρομές έγιναν αρκετές, στον Αη - Γιάννη, στις «Κάναλλες» στην «οξυά», μα η πιο μεγάλη και συναρπαστική συγχρόνως ήταν η εκδρομή προς το μοναστήρι του Βισσοκού με τα πόδια, μέσα από το γεφύρι και τους μύ-

λους, από τα «βαρκά» και το «ανήλιο». Και πάντα οδηγός ο ακούραστος χωριανός μας Γιάννης Στάσης.

Επίσης δόθηκε η ευκαιρία να παρακολουθήσουν οι φιλοξενούμενοι το πατηγύρι του Ανθρακίτη, καθώς και να παρακολουθήσουν και να βοηθήσουν σε γάμο που έγινε στο χωριό. Ομιλίες έγιναν από την κ. Αράπογλου Μιχάλη για το Ζαγόρι και από τον Δημήτρη Παπαγιαννόπουλο για την ιστορία του Δικόρφου.

Και φυσικά κάθε βράδι υπήρχε η σχετική ρακοκατάλυση στο μαγαζί του μπαρμπα Τόλη.

Τα παιδιά του Ανοιχτού Σχολείου θέβαιο, δεν άφησαν και τις ευκαιρίες να πάνε χαμένες, και εκμεταλλεύτηκαν τον ελεύθερο χρόνο τους για να έρθουν σε επαφή με τους χωριανούς, να γνωρίσουν τις συνήθειές τους, τις ιδέες τους, πράγμα που είναι και ο κύριος σκοπός του Ανοιχτού Σχολείου.

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Χρονιά εκλογών λοιπόν το 1989 όπως έχουμε ξαναπεί κι όπως το ζήσαμε. Οι εκλογές της 5ης Νοέμβρη έχουν τελειώσει, αλλά μέχρι τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, δεν έχει ξεκαθαριστεί ακόμα αν ήταν και οι τελευταίες γι' αυτό το χρόνο ή θα ξαναγίνουν το Δεκέμβρη.

Εμείς πάντως μπορούμε να δούμε πώς ψήφισε το χωριό μας αυτή τη φορά και όποιος ενδιαφέρεται, μπορεί να ρίξει μια ματιά στο προηγούμενο φύλλο μας, για να κάνει μια σύγκριση μεταξύ των δυο εκλογών, της 18ης Ιούνη και της 5ης Νοέμβρη.

Οι τελευταίες εκλογές έδωσαν λοιπόν:

Εγγεγραμμένοι: 163
Ψήφισαν: 117
Άκυρα: 1
Λευκά: 1

Έλαβαν:

Ν.Δ. 76
ΠΑΣΟΚ 33
ΣΥΝΑΣΗ 5
ΚΚΕ ΜΑ 1

Και μια ματιά στους σταυρούς
Συνέχεια στη σελ. 3

Μεγάλη προσφορά

Μια μεγάλη προσφορά προς το χωριό μας ανακοίνωσαν οι χωριανοί μας Μάξιμος Τσούγιας και Βασίλης Πατέας. Συγκεκριμένα, ζήτησαν από το κοινοτικό συμβούλιο να τους παραχωρηθεί κάποια μικρή έκταση στο χωριό και αυτοί ναβάλουν όλα τα έξοδα ώστε να δημιουργηθεί μια παιδική χαρά για τα παιδιά του χωριού.

Εμείς συγχαίρουμε αυτή την πρωτοβουλία των δυο χωριανών μας και περιμένουμε πλέον την εξέλιξη του θέματος κυρίως απά την πλευρά του κοινοτικού συμβουλίου, το οποίο απ' ό,τι ξέρουμε ως τώρα, δεν την έχει καν ζητήσει την πρόταση. Και περιμένουμε διάφηση αν κάνουμε λάθος.

Η ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Χαιρετισμός του Προέδρου του Δ.Σ. του Εξωραϊστικού Συλλογού Δικορφού κ. ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΕΚΚΟΥ

«Φίλες και Φίλοι

Αγαπητοί Φίλοι του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Ερευνών Ζαγορίου σας καλωσορίζω στο χωριό μας, ένα χωριό με παράδοση και ιστορία.

Πιστεύω ότι οι αγαπητοί φίλοι του ανοιχτού σχολείου, που με ένα σκοπό ήρθαν εδώ, να καταγράψουν τα έθιμα, τις παραδόσεις, τις τοιχογραφίες και γενικά την ιστορία αλλά και το μέλλον αυτού του τόπου, να μπορέσουν να μπουν στην ιστορία μας, έτσι ώστε κάτι να κληρονομήσουμε εμείς από τη γνώση σας, και κάτι εσείς από την παράδοση τη δική μας.

Ευχαριστώ τα Δ.Σ. του ΚΕΖ εκ μέρους του Εξωραϊστικού συλλόγου Δικορφιωτών γιατί από τις τόσες αιτήσεις συμμετοχής που υπήρχαν προτιμήσατε εμάς φέτος για να φιλοξενήσουμε το 9ο Ανοιχτό Σχολείο.

Το Δικόρφο σαν σύλλογος και σαν κοινότητα, σαν κάτοικοι αυτού του παραδοσιακού χωριού θα είμαστε δίπλα σας σε κάθε σας εκδήλωση και συμπαράστατες σας σε κάθε προγραμματισμό.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΟΥ ΚΕΖ ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΠΗ

Όπως προαναγγέλθηκε εγώ θα σας ενημερώσω για αυτό που όλοι έχετε απορία: τι είναι το Ανοιχτό Σχολείο.

Το Ανοιχτό Σχολείο είναι μια από τις εκδηλώσεις που κάνει το ΚΕΖ και θα μπορούσε κάποιος να καταλήξει και να πει ότι είναι η κεντρική, γύρω από την οποία εμφανίζεται το ΚΕΖ, ανοίγεται προς τους Ζαγορήσιους. Το Ανοιχτό Σχολείο γίνεται πάντα σ' ένα χωριό του Ζαγορίου, προσπαθεί να γνωριστεί μαζί του, να πει ποιο είναι και τι θέλει το ΚΕΖ και οι ίδιοι οι κάτοικοι να δώσουν ένα σήμα για το τι θέλουν για τον τόπο τους.

Τι είναι τώρα το Ανοιχτό Σχολείο.

Το Ανοιχτό Σχολείο όπως

λέει και η λέξη είναι ένα σχολείο, κι αν θέλαμε λίγο να δούμε τι είναι σχολείο, θα μπορούσαμε να πούμε πολύ απλά ότι αποτελείται από τρεις παράγοντες:

α) τον δάσκαλο (αυτόν που γνωρίζει)

β) τον μαθητή (αυτόν που θέλει να μάθει) και

γ) την ύλη (αυτό που πρέπει να γίνει γνωστό),

Αυτοί οι τρεις παράγοντες δεν συνυπάρχουν απλά, αλλά έχουν και μια σχέση μεταξύ τους. Η σχέση αυτή είναι μια σχέση ρουτίνας, σχέση επανάληψης. Ο δάσκαλος συναντάει το μαθητή και μαζί οι δυο τους συναντάνε την ύλη σε μια καθημερινή επαφή με ένα στόχο: τη διόλωση αυτής της σχέσης, δηλαδή στο τέλος ο μαθητής θα εγκαταλείψει το δάσκαλο γιατί τώρα πια ο μαθητής θα έχει μάθει αυτό που ο δάσκαλος προσπαθούσε να του μάθει.

Ο μαθητής λοιπόν εγκαταλείπει το δάσκαλο όταν δεν έχει τίποτε άλλο να μάθει, όταν δηλαδή έχει μάθει, όταν έχει αλλάξει συμπεριφορά, αν δεχτούμε έναν ορισμό για το τι σημαίνει μαθαίνω. Αυτό το σημείο της αλλαγής της συμπεριφοράς μας ενδιαφέρει και θα αναφερθώ παρακάτω.

Αυτά όσον αφορά την έννοια του σχολείου. Τώρα θα δούμε ποια είναι τα σημεία στα οποία το Ανοιχτό Σχολείο διαφέρει από το συνηθισμένο σχολείο.

Κατ' αρχήν ο προσδιορισμός «Ανοιχτό» δημιουργεί την εντύπωση ότι δεν είναι σαν τα άλλα σχολεία. Πράγματι δεν υπάρχουν αυστηρά καθορισμένοι δάσκαλοι, Μαθητές και Ύλη. Όλοι είναι ταυτόχρονα και δάσκαλοι που προσφέρουν τις δικές τους εμπειρίες και γνώσεις, είναι ταυτόχρονα και μαθητές που θέλουν να μάθουν και ακούν τι λένε οι άλλοι και όλοι μαζί ακούν κάτι άλλο την ύλη.

Ποια είναι η ύλη; Είναι ο χώρος, το Ζαγόρι, τον οποίο προσπαθούν «δάσκα-

λοι» και «μαθητές» μαζί να ανακαλύψουν, να μάθουν. Στην πορεία αυτή και ο ίδιος ο χώρος μετατρέπεται σε δάσκαλο που έχει πολλά να μας πει.

Είπα προηγουμένως ότι το σχολείο τελειώνει όταν ο μαθητής δεν έχει τίποτε άλλο να μάθει. Ο μαθητής απολύεται —παίρνει απολυτήριο—, η σχέση διαλύεται. Εδώ δεν υπάρχει απολυτήριο, η σχέση συνεχίζεται γιατί ο μαθητής ποτέ δεν μαθαίνει, γιατί ο χώρος ποτέ δεν εξαντλείται. Η μάθηση λοιπόν είναι συνεχής και πάντα ο χώρος έχει κάτι καινούριο να μας πει, που όταν το μάθουμε μπορεί να αποκτήσουμε μια καινούρια εικόνα του.

Αυτές είναι οι διαφορές του Ανοιχτού Σχολείου από το σχολείο. Υπάρχει όμως και μια ομοιότητα.

Ο σκοπός και των δυο σχολείων είναι η μάθηση δηλαδή η αλλαγή της συμπεριφοράς. Θέλουμε όλοι όταν θα φύγουν από δω να μην είναι οι ίδιοι όπως ήρθαν, να κουβαλήσουν και κάτι άλλο μέσα τους, κι αυτό το άλλο θα το θρουν εδώ γιατί μόνο εδώ υπάρχει, είναι ο χώρος. Ένας χώρος καθόλου γενικός και αφηρημένος, ένας χώρος ζωντανός που έχει φυσικό περιβάλλον με κάποια μοναδικότητα, έχει και ανθρώπους, έχει και κτίρια έχει και οργάνωση, είναι ο χώρος του Ζαγορίου.

Σκοπός του Ανοιχτού Σχολείου είναι να μπορέσουν όλοι αυτοί που συμμετέχουν, τόσο η ομάδα των παιδιών όσο και οι κάτοικοι που συμμετέχουν σαν δάσκαλοι αλλά αν θέλετε σαν οδηγοί —εναγοί στο χώρο, να δουν αυτό το χώρο μ' ένα διαφορετικό μάτι, κάτι να αλλάξει.

Φέτος συμμετέχουν στο Ανοιχτό Σχολείο, 15 παιδιά και όλοι είναι Έλληνες. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε κάποιος να το πει και ευχάριστο, γιατί σημαίνει ότι Έλληνες αρχίζουν να ενδιαφέρονται να μάθουν την Ελλάδα, να μάθουν για τον τόπο τους. Θα

θέλαμε να είχαμε και παιδιά από το Ζαγόρι μέσα στο Ανοιχτό Σχολείο, να μάθουν και αυτοί ή αν θέλετε να δουν με άλλο μάτι το χώρο που ζήσαν και ζουν ή που τον έχουν ακούσει από τους γονείς τους.

Ελπίζω ότι τα παιδιά δεν θα απομονωθούν από τους κατοίκους. Οι κάτοικοι πιστεύω ότι θα είναι εδώ παρόντες να οδηγήσουν τα παιδιά σε κατευθύνσεις που εκείνοι θεωρούν σωστές και τα ίδια τα παιδιά θα κρίνουν και θα σχηματίσουν γνώμη για το τι τελικά θα γίνει.

Θα ήθελα πάλι από τα παιδιά να μην απομακρυνθούν, να προσπαθήσουν να μπουν στο κλίμα της ζωής του χωριού, άσχετα αν αυτή η ζωή θα φανεί λίγο, μόνο για τώρα το καλοκαίρι, γιατί όπως είπα ο σκοπός μας είναι όχι να δούμε αυτόν τον τόπο τουριστικά σαν κάποιον που απλώς πέρασε από εδώ. Θέλουμε να δούμε αυτόν τον τόπο με άλλη ματιά, κι αυτή η άλλη ματιά είναι ότι πήγα εκεί και γνώρισα αυτόν τον τόπο. Έτσι ώστε να περάσουμε από «Α! το ξέρω το Δικόρφο» στο «το ξέρω, πολύ καλά το Δικόρφο γιατί έζησα 2 εβδομάδες εκεί» και κατ' επέκταση να περάσουμε από το «ξέρω το Ζαγόρι» στο «το ξέρω πολύ καλά το Ζαγόρι γιατί έζησα 2 εβδομάδες εκεί».

Όλες οι δραστηριότητες του Ανοιχτού Σχολείου είναι ανοιχτές μπορεί να τις παρακολουθήσει ο οποιοσδήποτε και να συμμετάσχει ο καθένας με παρεμβάσεις, ερωτήσεις κριτική και ότι άλλο ήθελε. Οι διοργανωτές του Ανοιχτού Σχολείου είναι στη διάθεσή σας για οποιοδήποτε πρόβλημα ή παρατήρηση που αφορά το Ανοιχτό Σχολείο.

Ευχαριστούμε πολύ το σὺλ λογο για την πρόσκλησή του να ρθούμε στο χωριό σας και ευχαριστούμε πολύ και εσάς για τη συμμετοχή σας.

Ανακοινώσεις ομάδων εργασιών ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΩΝ

«Η πρώτη μας επαφή με το Ζαγόρι και το Κέντρο Ερευνών Ζαγορίου, έγινε με τη μεσολάβηση της προϊσταμένης του Τμήματος της σχολής μας: «Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης», της κυρίας Αλίκης Στάρα, η οποία και λόγω της καταγωγής της ενδιαφέρεται για το Ζαγόρι.

Η συμμετοχή μας στο 9ο Ανοιχτό Σχολείο μας έδωσε τη δυνατότητα να έρθουμε σε επαφή μ' ένα χώρο που τόσο η ιστορία του όσο και ο πολιτισμός του φυσικός του πλούτος, μας ήταν σχεδόν άγνωστος. Μπαίνοντας λοιπόν αντι-

κρύσαμε ένα χωριό χτισμένο ανάμεσα σε καταπράσινα όγκους θουνών με όλους τους τόνους του πράσινου. Τα σπίτια θαριά, απλά, χτισμένα με πελεκητή πέτρα, με αρμολογημένους τοίχους, σκεπασμένα με μαύρη πλάκα. Πλακοστρωμένες αυλές έδεναν με το τοπίο.

Η δουλειά μας ήταν να καταγράψουμε τις ξεχασμένες λαϊκές τοιχογραφίες στα σπίτια του Δικόρφου, θα έπρεπε ν' ακολουθήσει κάτι ανάλογο και για τις εργασίες καθαρισμού των γκαλντεριμών. Όμως εμείς δεν θα το κάναμε, δεν θα ακολουθήσουμε τον κανόνα. Όπως τα πράγματα ξεκίνησαν έξω από τα συνηθισμένα πριν δεκαπέντε μέρες, έτσι θα προσπαθήσουμε να τα συνοψίσουμε και αυτή τη στιγμή στο κλειστό. Μπορεί να φάνηκε παράξενο που δεκαπέντε άνθρωποι μαζεύτηκαν εδώ για να καθαρίσουν δυο γκαλντερίες, συμμετέχοντας σε κάτι που

Η έκπληξή μας ήταν μεγάλη, όταν από το εξωτερικό γκριζό των σπιτιών περάσαμε σ' ένα εσωτερικό ζωγραφικό διάκοσμο με πλούσια γκάμα χρωμάτων.

Τα θέματα των τοιχογραφιών είναι μπουκέτα από λουλούδια, καλάρια με φρούτα, φυτικά διακοσμημένα μοτίβα, θέματα από τη μυθολογία, σπίτια και δέντρα δοσμένα με ελευθερία πινελιάς, σημάδια μιας παλαιότερης ευημερίας και πολιτιστικής ακμής.

Το πρώτο σπίτι που επισκεφθήκαμε είναι αυτό των αδελφών Στάθη, χτισμένο το 1876 και ζωγραφισμένο από τον Χιονιάδη ζωγράφο Αγγελή Βούρη. Το επόμενο σπίτι είναι το αρχοντικό του Κωνσταντίνου Κοντογιάννη χτισμένο το

1896 και ζωγραφισμένο από τους Αγγελή και Αναστάσιο Βούρη. Ένα άλλο είναι η οικία του Κων(νου) Λέκκου χτισμένο το 1903 από τον Αρχιτέκτονα Φρόντζο και ζωγραφισμένο από τον ζωγράφο Πασχάλη. Το τελευταίο σπίτι που επισκεφθήκαμε είναι αυτό του Μάνθου Χριστοδούλου χτισμένο το 1907 και ζωγραφισμένο το 1915 από τον ζωγράφο Αγγελή Βούρη, όπου σώζεται και η υπογραφή του.

Διαπιστώσαμε ότι οι τοιχογραφίες έχουν υποστεί καταστροφές, τα χρώματα απολεπίζονται και σε μερικά σημεία κονιορτοποιούνται. Υπάρχουν φθορές που έχουν

προκληθεί από νεότερες επεμβάσεις, ρωγμές στους τοίχους, φθορές από καρφιά, φθορές από εισερχόμενη υγρασία, καθώς επίσης και αλλοίωση στα χρώματα από κάπνα και λιπαρή βρωμιά. Τα αίτια των φθορών είναι η παροχή υγρασίας από τις κατεστραμμένες σκέπες, οι μεταβολές της θερμοκρασίας και υγρασίας, η ανθρώπινη επέμβαση (παροχή ρεύματος, καρφιά, αντίρρηση διαφόρων αντικειμένων).

Κλείνοντας θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους τους ανθρώπους που μας βοήθησαν στην προσπάθειά μας αυτή, καθώς επίσης και αυτούς που

μας δέχτηκαν στα σπίτια τους και εκδήλωσαν το ενδιαφέρον τους τόσο για τη δουλειά μας όσο και τη διατήρηση της κληρονομιάς τους αυτής.

Ελπίζουμε να μπορέσουμε να σας βοηθήσουμε με τις προτάσεις που θα κάνουμε στη Σχολή Συντήρησης Έργων Τέχνης και Αρχαιοτήτων. Καθώς επίσης προσδίδουμε στη συνέχιση της συνεργασίας της Σχολής μας με το Κέντρο Ερευνών Ζαγορίου, με στόχο σε πρώτη φάση την πλήρη καταγραφή των τοιχογραφιών, τόσο στο Δικόρφο, όσο και στο υπόλοιπο Ζαγόρι και σε δεύτερη φάση τη συντήρηση και αποκατάστασή τους».

ΟΜΑΔΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ

«Κανονικά, μετά την ομάδα των συντηρητών στη δουλειά της πάνω στις τοιχογραφίες στα σπίτια του Δικόρφου, θα έπρεπε ν' ακολουθήσει κάτι ανάλογο και για τις εργασίες καθαρισμού των γκαλντεριμών. Όμως εμείς δεν θα το κάναμε, δεν θα ακολουθήσουμε τον κανόνα. Όπως τα πράγματα ξεκίνησαν έξω από τα συνηθισμένα πριν δεκαπέντε μέρες, έτσι θα προσπαθήσουμε να τα συνοψίσουμε και αυτή τη στιγμή στο κλειστό. Μπορεί να φάνηκε παράξενο που δεκαπέντε άνθρωποι μαζεύτηκαν εδώ για να καθαρίσουν δυο γκαλντερίες, συμμετέχοντας σε κάτι που

και στο όνομα φαντάζει περίεργα και στην πράξη είναι διαφορετικό από τα γνωστά σχολεία με τους καθηγητές, τις ώρες διδασκαλίας, τις εξετάσεις. Τελικά όπως αποδείχτηκε, τα γκαλντερίσματα ήταν η γέφυρα για να γνωρίσουμε το χωριό, να αναπτύξουμε σχέσεις με τους κατοίκους, να τραγουδήσουμε και να χορέψουμε πίνοντας τσίπουρο στον μπαρμπα — Τόλη, να εκδράμουμε στις ράχες και στο μοναστήρι, να βοηθήσουμε στις προετοιμασίες του γάμου, να μάθουμε από κοντά το χώρο και τους ανθρώπους. Αυτό

λοιπόν είναι για μας περίπου, το Ανοιχτό Σχολείο.

Εμείς εκτιμάμε πως κάτι κινήθηκε, κάτι άλλαξε. Δεν ξέραμε όμως ποια είναι η δικιά σας γνώμη, ιδιαίτερα των μόνιμων κατοίκων για όλα αυτά που έγιναν. Εμείς, δεκαπέντε μέρες μετά, φεύγουμε από δω διαφορετικά. Ελπίζουμε πως κι εσείς και το Κέντρο Ερευνών Ζαγορίου, θα φροντίσετε να διατηρήσετε και να καλλιεργήσετε ότι ξεκίνησε φέτος το καλοκαίρι, ώστε κάτι δημιουργικό και αποτελεσματικό να βγει γι' αυτόν τον τόπο».

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Συνέχεια από σελ. 1
ροές που πήραν οι υποψήφιοι των δυο μεγάλων κομμάτων.

Ν.Δ.	Κούτσουλας	1
Αδερφών	Μουρατίης	10
Παυλίδης		10
Ν.Δ.	ΕΙΣΦΟΡΕΣ	
Αδερφών	ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ	
Γερογιάννης	10.000 δρχ.	
Καλογιάννης	Αφάι Τσογιά	
Λόρας	3.000 δρχ.	
Χαραλαμπίδης	Μητρόπουλος Νικόλαος	
Παυλίδης	2.000 δρχ.	
ΠΑΣΟΚ	Λέκκος Βασίλης	
Βαρζιζιώτης	Λέκκος Αριστέλης	
Γκιλιανός	1.000 δρχ.	
	Λέκκος Ευγένιος	
	Ζαρίμπα Θέμα	

Του ευχόμενατε ολόψυχα καλή σταδιοδρομία.

Τα Κοινωνικά μας

Τον δεύτερο γιο τους απέχτησαν ο Κώστας και η Αγγή Κόλλια. Να τους ζήσει.

Στην Αθήνα παντρεύτηκε η Λένη Σορδάκου με τον αγαπημένο της Γιώργο. Καλούς απογόνους.

Ο Γιάννης Ζαρίδης παντρεύτηκε στα Γιάννινα την εκλεκτή τους Αμαλία Τσούκαλη. Τους ευχάμαστε κάθε ευτυχία στη νέα τους ζωή.

Μεγάλη θλίψη σ' όλους μας

προκάλεσε ο αιφνίδιος θάνατος του Βαγγέλη Παπαϊωάννου. Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον καλύπτει.

Στην Αθήνα απεβίωσε ξαφνικά και ο Θανάσης Καπετάνος, γαμπρός του Χρήστου Δούνα. Τα θερμά μας συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

Στην Αθήνα πέθανε η Σοφία, κόρη της Ελευθερίας Σωφρονίου. Στους συγγενείς εκφράζουμε τα συλλυπητήριά μας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Και πάλι η Ένωση Ζαγοριίων Αθηνών ασχολήθηκε με το οδικό δίκτυο του Ζαγορίου. Έτσι έστειλε σε όλες τις κοινότητες το παρακάτω έγγραφο:

«Σας είναι γνωστό ότι η ένωσής μας επί σειράν ετών καταγίνεται, ένα επιτύχει την ολοκλήρωση του επαρχιακού οδικού δικτύου των χωριών μας η δελτίωσις επί του οποίου σήμερα αισθητή εμφανίζεται, εξ αιτίας ουχί των ευκαταφρόνητων χρηματικών κονδυλίων, που διετέθησαν εκ μέρους των αρμοδίων Κρατικών φορέων.

Επειδή και η τελική ολοκλήρωση τούτου εις πλείστα σημεία του παντελώς δεν επετεύχθη, έχουμε την γνώμη ότι αναγκαία κρίνεται μια και

πάλι συγκεκριμένη κατά αντικείμενα πρότασις εκ μέρους σας με αναμφισβήτητα στοιχεία, την οποίαν ένθερμα θα υποστηρίξωμεν, αλλά και δια παραστάσεων εισέτι θα επιδιώξωμεν προς επιτυχίαν της.

Το Υπεραστικό ΚΤΕΛ Ιωαννίνων, που επί 10ετίαν θετικώς συνέβαλεν στην παροχή εις ημάς παρομοίων στοιχείων, παρακαλούμεν και εφέτος να πράξη τούτο, συγκεντρώνοντας αυτό εκ μέρους των οδηγών των λεωφορείων του, κατά τας διαδρομάς αυτών εις το αναφερόμενο δίκτυο.

Μετά τιμής
Ο Πρόεδρος
ΚΛΕΟΒΟΥΛ. ΒΛΑΔΙΚΑΣ
Ο Γεν. Γραμματέας
ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΑΔΑΓΓΕΛΗΣ

Ο Τόλης Σακελλαρίου μας γράφει

«Αγαπητέ μου Τακούλη.

Θέλω να σου γνωρίσω ότι τούτη τη φορά με λύπη μου θα απουσιάσω και δεν θα γράψω για τις αναμνήσεις μου από το χωριό μας και για τους παρκατά λόγους.

Όπως θα παρακολούθησες το είδος των περιγραφών μου —για μένα τουλάχιστον— έχουν ένα ψυχαγωγικό στυλ και για να γράφει κανείς τέτοιου είδους περιγραφές, πρέπει να βρίσκεται ο ίδιος σε μια ψυχική έπαρση. Επειδή

δοκιμάστηκα κάπως με μια μικρή περιπέτεια που αφορούσε την υγεία μου, δεν μπόρεσα να ανταποκριθώ στην υποχρέωσή μου. Σου υπόσχομαι όμως, ότι στην επόμενη έκδοσή —Θεού θέλοντος— θα επανέλθω για να συνεχίσω τις περιγραφές μου από τις αναμνήσεις του αγαπημένου μας χωριού.

Γιάννινα 28) 11) 89

Με πολύ αγάπη
ΤΟΛΗΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Τα παραδοσιακά κτίρια στο ΥΠ.ΠΟ.

Στην δικαιοδοσία του Υπουργείου Πολιτισμού ανήκει και πάλι η προστασία όλων των παραδοσιακών οικισμών της χώρας. Τη σημαντικότερη αυτή απόφαση που αφορά όλους τους προστατευόμενους οικισμούς που προϋπήρχαν του 1830, πήρε στις 19 Σεπτεμβρίου το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με αυτή, κάθε οικοδομική και άλλη δραστηριότητα σε αυτούς τους οικισμούς θα παρακολουθείται και θα ελέγχεται αποκλειστικά από το ΥΠ.ΠΟ και όχι πια από το ΥΠΕΧΩΔΕ, στου οποίου την εποπτεία παραμένουν όλοι οι μεταγενέστεροι του 1830

οικισμοί, σύμφωνα με το π.δ. 161/83.

Έτσι, τόσα μέρη αναπόσπαστα δεμένα με την ιστορική ύπαρξη της χώρας μας, με τη μνήμη και τις παραδόσεις εκατοντάδων χρόνων, θα προστατεύονται πλέον από τις οικοδομικές αυθαιρέσεις και τις κάθε είδους παρεμβάσεις.

Το αίτημα για την επαναφορά της προστασίας των παραδοσιακών οικισμών στο ΥΠ.ΠΟ. είχε διατυπωθεί κατά καιρούς από διάφορους τομείς και συνάντησε τη θετική ανταπόκριση τόσο του υπουργού Γιώργου Μιλωτιά, όσο και του Γεν. Γραμματέα και προέδρου του ΚΑΣ Μάκη Τρικούνη.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΟΡΦΟ

Απο το Δημήτρη Παπαγιαννόπουλο

Στα πλαίσια των εργασιών του 9ου Ανοικτού Σχολείου, έγινε την Δευτέρα 25 Ιουλίου στην πλατεία του χωριού ομιλία του Δημήτρη Παπαγιαννόπουλου σχετικά με την ιστορία του χωριού. Ακολούθησε συζήτηση με τα παιδιά του Ανοικτού Σχολείου και τους κατοίκους του χωριού. Η ομιλία δημοσιεύεται παρακάτω:

«Κυρίες και κύριοι καλησπέρα σας.

Θα ήθελα και εγώ από την πλευρά μου να ευχαριστήσω το Κ.Ε.Ζ. που για φέτος διέλεξε το χωριό μας σαν κέντρο του 9ου Ανοικτού Σχολείου. Ευχαριστώ ακόμα γιατί μου έγινε η τιμή να παρουσιάσω σήμερα σε σας, πολύ σύντομα το χωριό μας από ιστορική άποψη.

Το Δικόρφο, από παλιά λεγόταν Τζοντίλα, βρίσκεται χτισμένο στο Μισοκέλι. Η τοποθεσία μέσα στην οποία είναι χτισμένο δεν νομίζω ότι χρειάζεται περιγραφή, μπορείτε να τη δείτε με τα μάτια σας. Εγώ θα σταθώ μόνο σε δυο χαρακτηριστικά σημεία αυτής της τοποθεσίας, σε δυο βράχους που δεσπόζουν στη περιοχή. Ο ένας βότσα ψηλά στην κορφή, όπου βρίσκεται το ξωκλήσι του Αγ. Γεωργίου, με πανοραμική θέα προς το μισό Ζαγόρι. Ο άλλος απότομος και δύσβατος που βρίσκεται λίγο έξω από το χωριό, ίσως τον έχετε παρατηρήσει, που έχει στο μέσο μια μεγάλη τρύπα, όπου οι κάτοικοι των γύρω

χωριών έκρυβαν τα υπάρχοντά τους, όταν γινόταν διάφορες ληστρικές επιδρομές. Δίπλα από τον βράχο αυτό υπάρχουν και μια χαράδρα, όπου σχηματίζεται τετρασύλλαβη ηχώ.

Το χωριό δεν έχει καεί από τους Γερμανούς γι' αυτό διατηρεί απόφοιο το παλιό χρώμα, με τα αρχοντικά του, χαρακτηριστικά δείγματα αρχιτεκτονικής της τελευταίας περιόδου της Ζαγορίσιας αρχιτεκτονικής.

Απέχει από τα Γιάννινα 38 χιλ. και ανήκει ανατολικά με τα χωριά Μανασσή και Καλουτά, δυτικά με την Ελάτη και τους Ασπράγγελους, νότια με την Περίδωλο, την Ασφάκη και την Κρανούλα και βόρεια με τους Κήπους, τις Νεγάδες και το Κοινοβί. Το υψόμετρο της έκτασης του χωριού ποικίλει από περιοχή σε περιοχή. Αρχίζει από τα 700 μ. και φθάνει μέχρι τα 1596 μ. στην κορυφή «Τσούκα». Το χωριό είναι χτισμένο σε υψόμετρο 1000 — 1050 μέτρα.

Συνεχίζεται